

bygge", meente de ganske vist ikke derved alene det, at ved Lov, det vil sige ved gode og fornuftige Love, ophjælpes og fremmes et Lands materielle Interesser, men de meente tillige og fornømtelig, at Loven har en moralsk Betydning; at Lov, det vil sige gode og fornuftige Love, er et af de virksomste Midler til at styrke Folkets sædelige Retsfølelse, de virksomste Midler til at styrke og bevare Folkets Kjærlighed til Loven selv, til Landets Regering, Lovgivningsmyndighed og Institutioner. Og de havde Ret; træder en Lov frem med Sandhedens Mærke paa sig — om den ellers er af nogen Betydning — da skal den nok virke godt, hvis den derimod hviler paa et falskt Grundlag og, som det oftere her er udtalt, kun giver Skin istedetfor Virkelighed, saa bidrager den kun til at demoralisere det Folk, der skal lyde den; og dersom vi faae en heel Række Love af det Slags, saa fuldende de, hvad den enkelte Lov har begyndt. Naar jeg overfører denne Betragtning paa dette Lovudkast og spørger: kan det virkelig fremstille sig for os som det, der har en Sandhed i sig? maa mit Svar blive benægtende; det udmærker sig fremfor Alt ved at give et Skin istedetfor Virkelighed, ved dets fuldkomne Principløshed. Jeg kan forstaae og respectere den Anskuelse, som vil udstrække den communale Valgret til Alle; thi der er idetmindste til en vis Grad Sandhed i den, og jeg kunde maaskee endogsaa stemme for en saadan Lov, hvis den laa for, men den ligger jo nu ikke for, og jeg skal derfor ikke gaae videre ind derpaa; jeg kan ogsaa forstaae og respectere den Anskuelse, der siger: „vi maae nødvendigviis give de høiere Skatteydere en Betryggelse"; thi ogsaa den hviler til en vis Grad paa Sandhed; men hvad jeg hverken kan forstaae eller respectere, er at ville give de større Skatteydere en Betryggelse, der ingen Betryggelse er, men kun har Skinnet af Betryggelse; thi jeg maa i saa Henseende være uenig med den meget ærede Indenrigsminister og derimod holde mig til, hvad der af et Par ærede Landstingsmænd i modsat Retning er

udtalt. Det forekommer mig livagtig, at dersom vi gaae ud til Kjøbstadfolket med Lovforslaget uforandret, som det foreligger, saa sige vi til de saakaldte Store i Kjøbstæderne: „Ja, vi have nu udvidet Valgretten og det en heel Deel, men I skulle ikke være bange, vi have ogsaa taget Hensyn til Ser og sørget for Ser; vi have for det Første givet Ser Andeel i det almindelige Valg og dernæst oprettet en Klasse for Ser, hvori I særskilt kunne gjøre Seres Stemme gjældende", og dersom de da være godmodige nok til at sige: „Mange Tak", saa troer jeg, at vi ikke blot af Høflighed, men i Ordnes egentlige Betydning kunde svare: „Ingen Tak". Og dernæst gaae vi til de Små og sige: „Ja, vi have udvidet Valgretten, men rigtignok været nødt til at give de Store en noget større Indflydelse end Ser, men I skulle heller ikke være bange; værere ganske rolige; hvis I blot ville bruge den Magt, vi have givet Ser igjennem Loven, kunne I paa ethvert Punkt blive i Majoritet, paa ethvert Punkt endda sætte Seres Valg igjennem". Det er det, som jeg kalder ikke vel sikket til at styrke Agtelsen for Loven og Lovgivningsmyndigheden; det er det, som gjør, at jeg paastaer, at der ingen Sandhed er i en saadan Lov, og hvis Noget vil indvende, som det fra flere Sider er hørt fremsat, at det har ingen Nød, thi Loven vil ikke blive brugt, som vi her give den, og at det derfor ikke vil have saa slemme praktiske Følger, saa siger jeg, at det er Noget, jeg aldeles ikke bryder mig om i det Dieblit, jeg skal give min Stemme til en Lov. De praktiske Følger kunne vi ikke forudsæe og det kan vel Ingen vide, hvordan Valgretten vil blive brugt — det vil sikkert ogsaa blive meget forskjelligt baade i de forskjellige Communer og til de forskjellige Sider — men jeg tager Loven saaledes, som den foreligger, og naar jeg enten stemmer for den eller imod den, saa stemmer jeg for eller imod den i den Tanke, at den vil blive brugt saaledes, som den engang ligger for.